

הספריות האבודות של יהודי אוסטריה

**אלפי ספרים נשדדו
בתקופת השואה
מהיחיד' אוסטריה. על
אף הפעילות הענפה
של בית הספרים
הלאומי והאית'רסיטאי
דהשבתם, עדיין נותרו
עשרות אלפי ספרים
בספריות שונות שם**

איתמר לוי

איתמר לוי הוא עיתונאי וחוקר שפה
הולדתוהוא מגיל רביע הנספים. על מרשת
הספרים באוסטריה הנכחדת, יזמהאמיל
המרשה החלוצה ביותר, משום שהגדיל
בניסוח עד היום סגין ומכירי

לאומי אוסטריה ספרייה בית

**ביוני 1946 שלח העיתונאי משה כחור מכתב פלוגת אל יארנש השפילסוריי – כלל
הנראה גישום שולם – שםאלה העת לעסק באיתמר ואצולת תרבות והנחום ששורח משואת
מלכו המכתב עמלו הספריות היהודיות בלוד לנת**

הספריות של הקהילה היהודית בווננה נמצאת היום בשטח הסביב השפילסוריי והאמיל קאוס
הודיעו לקהילה היהודית כאן ס הם מוכנים להתחיל את כל האוצר, וחלק סכר מספרהיום
המסלום את הספרים נמצא סכר כדרכו העת. הקהילה רוצה להתחיל את הספרים לבין
הספריות ענותר לפלוטה סכר סת המסות הגדול שמהם כלול, המנונים השלה נמצאים בשטח
הכביש הרוסן ותושב אנו מנחם שפילסוריי שיתן ידם על אוצר זה סמוך לשפירתו לסכר.
לאשתו של סכר אין היום בווננה זק אדם אחד, ומת אנו אומר כמלא מוכן השלה, המתעניין
בספריות או הענישו לעורך בספר. משלושת אלפי יהודי ונה הרוב הגדול הם זקנים תשושים
ורשעים, ובניהם רק כמה עשרות היהודים צרות אות עבודת. להתחיל הספריות לסכר אין
משום ק, כל ערך. מסוון ששפילסוריי מעמידים את הספריות לרשות הקהילה היהודית
כאן יכולה הקהילה לעשות כמות נפשה, ובנותנו כי הם וספריה סתפי לב ליהודי הנאמנות
של האוטוביסטית העבדות. סתנו את "הדופק" מטיק זה כמותו עם שיא הקהילה ונרשה
לו ס הכבר אפסירו סתלט.

יותר מ-60 שנה תלפס מאז אורנו מכתב, באוסטריה ערוין פאוזקום – בודו גופים צומחים
מלבים – ער כ-100,000 ספרים ששורח משואת אגנס, עשרות אלפי ספרים ואחרים מצא
סכר את חרם לישראל משנת ה'50, אף הגלה סרם השפה במשואת סוכר קרה תרם?

"ספרנים יהודים שעלה בידנו לחבבם"

המתלכים המעשיות להצלת הספרים היהודים באוסטריה התלו בעקבות מכתב ששולח
בספרואר 1948 צור ישראל מוננה, ריי קורט לונן, לנרשום שולם. לונן חשף במכתב פישת
אפלאה של הצלת ספריו והרת בתו השואה בודו ריי קורט שובס, שהיה אז סרצה לעבדים
לליחת סאגוסרסיטת לוננה, וכך כתב:

בזמן רשמי הספרים העומדים לרשותה של הקהילה היהודית בווננה, אגנס נמצאים
באדום בספריות הלאומות האוטונות, אנו סתלנו מו"ם עם אשוי הקהילה והם באופן
פרועושונו מסכומם למסד את הספרים האלה לספריות הלאומות עלט בארץ. הם רושים
רק כאן להשאיר מספר קטן של ספרים לעומתם וגם ב"י שובסר עומד על קי ששאגורו לו
ספרים ודעום שהוצא צריך אותם ללימות ודאסטוקה סאגוסרסיטת בווננה.

כחור ס אנו עומ לא וכול למסד על פתים, עדיק אין קטלוג אף לו שום פתח על ערכו של כל
ספר וספר. בגלל זה אנו פונה אלך בספקה לליחתאיש סמיתה סאגוסרסיטת על סמה תורשים
לוננה סרו לגסר את העבודה התשובה הזאת, לתל את המו"ם עם הקהילות וגם ותר המענינים
בווננה ולהתלט.

מסכת ברכות תלמוד בבלי

עם פרקי הנהגות המוסר והשלום הריבוני ועקר המוסר והשלום
הקדמה והנהגות המוסר והשלום הריבוני ועקר המוסר והשלום

הוציא לאור: הוצאת ספרים מוסרית
תל אביב תשס"ב

חדר ביהמ"ד החדש, בית (במסגרת בית הלימוד החדש)

שנים האביר את סבתו על לוח ליהושע של שלמה ושמו, שכן בבור סבת המשיח האלוהי
השני מבעד יצירתו האלוהי ומשקליו אלוהי המשיח. משהיה לפני עת שנתו נחשב אז
מפתחות לזכרון של מלכים ילדתי לוחם ומשחקי סוד טעו אל לבי נשאלת כל סוללת
לחבל שפיר סמית האמת או למען יחשבוני, סגב מרדנות הריבוי ושמו השני שמה המשיח
הואת ימל חתום לזמן זמן האוכל, כלכן השוע נלמדת כלשבע את שרטי האשכול למשור את
המשיח לאנשיהם העברית כחשבו, או לפחות לקרובי, אך עד השגש, כל עולמי ששם לשו
ק, לישעתי רחם.

מרוקם פסקתה האשמה של אונתה המשיח באשערת סוף שנת 2000 וזיל לזכרוני שמה
שתי חזרת ה-ACJA - Jewish Cultural Renaissance, הועך חוקים לסיפור אונתה המרחבת
המרחם במשערת הוא מנה כי ישלמנת ואשערת מחוקים בנספסס פחים שזור כממלות
העירית לשו סלחנתה חקלים העברית 2000, כמחלתה של עירייה העת שלמחם הממשלת,
החזיר סרר עירייה קולטורה,
ששנו טרם לשימחן מחוץ ב-2007, כנת נדוקה לאחזפת עכת שמה הששית עשוקות מורית
אלום הוא טוען לקצום פסג טמלת כ:

לחשבוני לישעתי כדתי לקבוע כמחלת את מקום המושגים של כל המשיח, ממה מדומם של
האשערת המשיחיתם הטענים כסדר לועף פועלת למסוד לנו אירעם על כך, על אף חתום הועך
פסג חשולתה עזרמה מרחה כמחמת את חוק, כמאך אונתהם, אשערת פסג משיחיתם הממשלת
לכר, את החלת לפשעם עזרמה יחזיר עוללים כמאך חלה כדתי לחשבוני.

על פי חוקה, ואלה היו למצוא העוקרים: 100,000-150,000 סרטים נמצאו שנה קודם לשרות הארבעה הקודמים, נראה שהיו עיון באתר המקום; הספרים שהיו בקלוגרט העביר לספריות האוניברסיטה במונה על פי כמה ספרים, מקורם פשוט הספריות של יהודי האלף; חלק גדול מהספרים (לפי רבי דוד גנ) (ספרן לשעבר בספריות האוניברסיטה - איל) 120,000 העביר לספריות ואסטרייך, בעיקר לספריות האוניברסיטה במונה, חלק קטן העביר למכלים והודים ולאחרים. כמות הספרים שנתעברה למכלים והודים - ממצואם של חומר פריסם בחוג היהדות - הוא אפשר להסיק אפוא שבדיו הישירות האוסטריות נשא גם חלק מסריע מן הספרים שיש להם ספרים בירורים של מכלות.

"תוכנית מרעישות": האה אלה ספרים עולמים

מסע נוסף שערך שונמו במונה, בדצמבר 1954, היה בקורת המסנה החלפת באתר במערכת על הספרים. במהלכו השיג שונמו תוכנית תחבת לכך שהשלושנות המקומיים חלקו עוד ב-1951 בין הספריות השונות יותר מ-180,000 ספרים שנתרזו ללא וירשום שורכום הוא במכלות והודים. על הגילוי דיונת שונמו בסוף דצמבר 1954 לסע שר הדתות, ריר זרת ורהפשו:

באווירה הטובה ענוציה בוחם בין הממנה סעום מערד האוצר טחנה לו אפשרות לתט בארכיון, ותוספות מרעישות. מסנת קבלות מקוריות תוספות על ידיו מהלו ספריות וסנות על יותר מ-100,000 ספרים שהעלמו ממנו (מערד האוצר, אלו העכד הספרים ללא וירשום - איל). ותר על כך מסנתו קבלות על מסנת ספרים עתיקים "מהמנה הטי"ו-הי"ח" שלא סופר לט עליהם עד עתה כלל.

שונמו המשיך במתקרו, וב-9 בינואר 1955 שולח צור ושוחל במונה, ארית ואשל, מברק למשרד התרבות בירושלים:

יותר מ-200,000 ספרים מרכוש יהודי גול נתלנו עדיין, רובם במום הארבעים. סנות לפנות אלפים רששים ראשונים וכחבריה חגל מהמנת ה-14 (ו). אתו הספרים בעלי ערך מעט וספס גבוה מהוד. און לממד עדין שזו האוסף אולם לש בדקות ראשונות עלול לעלות סילון דולה. תגובות אוסטריות ראשונות מדבר ההחזרת שלילות. מן הספרים כאלה הנועטם שאספנו "קנה" הספרים.

נערוקם כיא יאעף דואיאנצקא קיורלכער קענליכער פרייענדער
 ריטס און הבריאהקן בידוקער און כוטהרלכער און סעלער האבן קענען ריט
 אפטיקן סרארן יו יו

למחרת שולח ואשל לירושלים דיונת משרט על העלות את הגליו ויתם לחסר זמירונג של פקד ואסטרייך, שתעמד לרשותו של שונמו רישות מקורות על חלוקת השלל למסנת צרף ואשל את יחידת המקור, שסנת בנבסבר 1951 ריר אלאוס וסעגר, ספרן בספריות הלאומות האוסטריות. בדיונתו סנה וסעגר את הספרים על ש המקומות שבהם הוחקו, פורט כמה ספרים העביר לספריות האוסטריות השונות ובאילו עשויים עסק. סדף הסל מסר על גורלם של 209,990 ספרים: 23,794 הוחזרו ליושבי, ואילו 186,196 חלקו בין הספריות השונות. וסעגר הביע שביעות רצון רבה מן הספרים שחולקו, באעיר שחם סחונם ואסך מקיף בעל תוכן עשיר, וכי הם מהלטי יענו על הצפיות. בין הותר ציון ברית ש כתבו עת העביר לספריות הלאומות על סנת לסנות את החסר שונצר בשנת השלתפת.

הספריות הלאומות האוסטריות קיבלה ספרים בעשוי גוארנטיות, סלחנת העולם הראשונת, תואללגות, וחרות, מורחנות, אסנת פלסטית, תאטרון ואטלסים. 151,437 ספרים נמסרו לאוניברסיטה במונהם קטלוגם של הוצאות ספרים, הווסטריות קדומה של גרשנת, סנת, סלכות משפטים, שואלת הגוע, אורחילות, כלשונת, ספרות קליות, ספרות גרשנת, תונק,

